

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1920 kl. 1/4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående införselmonopol å socker.

Närvarande: herrar Röing, Antonsson, Wijk, K. A. Nilson, Boman, Jonsson i Hökhult, Bärge, Johansson i Kullerstad, Olsson i Ramsta, P. Albert Bergström, Björnsson, Heyman*, Åhlmans Olof Olsson*, Björkman*, friherre Barnekow*, Bökelund*, Jönsson i Fridhill, Lövgren i Nyborg, Björklund och Kant.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Genom proposition nr 188 av den 5 mars 1920, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att, därest Kungl. Maj:t funne omständigheterna så påkalla, Kungl. Maj:t måtte äga föreskriva, att för tid, som Kungl. Maj:t bestämde, dock ej längre än till och med den 31 oktober 1921, införsel till riket av socker icke finge äga rum av annan än staten eller den eller dem, åt vilken eller vilka Kungl. Maj:t överlätte sådan rätt, ägande Kungl. Maj:t i varje fall stadga de villkor för sådan överlåtelse, som kunde finnas erforderliga.

I propositionen nr 405 vid 1919 års lagtima riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag angående införselmonopol å socker. Anledningen härtill var, att, när den med stöd av förfoganderättslagen då anordnade statliga regleringen av sockerkonsumtionen komme att upphöra och för-

säljning av importerat socker kunde fritt ske, det kunde befaras, att, därest det importerade sockret kunde säljas i Sverige till billigare pris än det inhemska måste betinga, stor förlust skulle åsamkas statsverket till följd av åtagen statsgaranti till sockerbolagen. Det framstod på grund härav som en av nödig försiktighet förestavad åtgärd, att staten ägde i sin hand ett medel att under dylika förhållanden reglera importen av och därmed ock de inhemska prisen å socker. Riksdagen lämnade det i propositionen begärda bemyndigandet för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena så påkallade, för tiden till och med den 31 oktober 1920 föreskriva, att införsel till riket icke finge äga rum av annan än staten eller den eller dem, åt vilken eller vilka Kungl. Maj:t överläte sådan rätt.

Den 16 juli 1919 utfärdades förordning om dylikt införselmonopol (nr 435) att gälla tillsvidare till och med den 31 oktober 1920. Samma dag utfärdades även kungörelse (nr 434) om upphävande av sockerregleringen från och med den 1 augusti 1919.

Efter att hava till ovannämnda statsrådsprotokoll den 5 mars 1920 med nu återgivna ord sammanfattat vad vid 1919 års riksdag i berörda ämne förekommit, har departementschefen erinrat, att Kungl. Maj:t förut samma dag på departementschefens tillstyrkan beslutat föreslå riksdagen, att staten måtte åtaga sig viss garanti gent emot sockerbolagen jämväl för inköp av 1920 års betskörd och dennas förädling, samt vidare anfört, att även om läget å den utländska sockermarknaden nu vore sådant, att ringa utsikt funnes för att utländskt socker skulle under den nya garantitiden kunna säljas billigare än det svenska, bjöde dock försiktigheten, att rätt till införselmonopol även under nämnda garantitid utverkades av riksdagen.

Utskottet har inhämtat, att den proposition (nr 198), som departementschefen i sitt ovan anförda yttrande åsyftat och vilken blivit hänvisad till jordbruksutskottet, denna dag behandlats av sistnämnda utskott, som därvid beslutat tillstyrka bifall till densamma.

Bevillningsutskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:t föreliggande förslag, får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 188, medgiva,

att, därest Kungl. Maj:t finner omständigheterna så påkalla, Kungl. Maj:t må äga föreskriva, att för tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, dock ej längre än

till och med den 31 oktober 1921, införsel till riket av socker icke må äga rum av annan än staten eller den eller dem, åt vilken eller vilka Kungl. Maj:t överlåter sådan rätt, ägande Kungl. Maj:t i varje fall stadga de villkor för sådan överlåtelse, som må finnas erforderliga.

Stockholm den 19 mars 1920.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.